

LEUSDEN-ACHTERVELD-STOUTENBURG

**SAMEN WONEN,
SAMEN LEVEN**

Verkiezingsprogramma 2022-2026

VOORWOORD

Voor u ligt het verkiezingsprogramma 2022-2026 van het CDA Leusden-Achterveld-Stoutenburg. Een mooi en gebalanceerd programma waarbij we de CDA kernwaarden een plaats hebben gegeven en waarbij we in ons soms hectische leven oog moeten blijven houden voor elkaar.

In de afgelopen raadsperiode hebben we veel met elkaar bereikt en invulling kunnen geven aan onze idealen voor onze mooie gemeente. In de laatste periode hebben we het ook moeilijk gehad. Omdat niet iedereen zich langer kon verbinden aan de uitvoering van onze idealen voor Leusden hebben we afscheid moeten nemen van een deel van onze fractie. Ook was het lastig dat we elkaar minder gemakkelijk konden ontmoeten, om met elkaar in gesprek gaan. De pandemie heeft eenieder hard geraakt. Ook daar zullen we rekening mee moeten houden en elkaar moeten helpen en steunen, daar waar nodig.

Ondertussen hebben we de schouders er weer onder gezet en ben ik blij dat we een mooi team hebben kunnen samenstellen. Een team met nieuwe en met bekende gezichten die vanuit de christelijke gedachte onze mooie gemeente weer een stukje mooier en beter willen maken. Dat betekent dat we goed moeten blijven luisteren naar elkaar en in verbinding moeten blijven. Dat we samen moeten optrekken tegen de opwarming van de aarde maar tegelijkertijd oog moeten houden voor de leefbaarheid. Dat we ervoor zorgen dat er voldoende passende woonruimte is maar dat er ook voldoende ruimte is om te sporten of te recreëren. Zorg moet beschikbaar zijn voor hen die dat nodig hebben. Daarbij willen we de gemeentelijke kosten betaalbaar houden voor nu en in de toekomst. Maar we moeten ook durven kiezen, we kunnen immers niet alle problemen in een keer oplossen.

Onze gemeente is een plaats waar we samen wonen en samen leven. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om eenieder daarbij te betrekken, ook de mensen die het minder hebben of hulp nodig hebben.

Het CDA gelooft in de kracht van de samenleving. Dat we 'recht doen' aan mensen. Met ruimte voor verschillende perspectieven, met als doel werken aan een betere toekomst. Voor ons zelf maar vooral ook voor de generatie na ons.

We moeten het samen doen!

Bob Sloot, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

	<i>Pagina</i>
1. Wat hebben we bereikt	4
2. Speerpunten 2022-2026	6
3. Welzijn	7
4. Ruimte en verkeer	12
5. Leven	14
6. Klimaat en energie	17
7. Veiligheid	19
8. Economie	20
9. Bestuur	22
10. Uitgangspunten CDA	23
11. Kieslijst	24

1. WAT HEBBEN WE BEREIKT

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een sociaal, duurzaam en solide gemeente Leusden. We hebben een ambitieuze coalitie gevormd met VVD en GL/PvdA en met de raad en onze inwoners.

Er waren uitdagingen om de oplopende kosten van de zorg in de hand te houden en tegelijk de kwaliteit van zorg te borgen. Het klimaat is een prioriteit geworden en we hebben versneld in de duurzaamheidsagenda. Financieel hebben we zwaar weer gehad, maar we konden ruimte maken voor de uitdagingen van de toekomst.

Welzijn, zorg en veiligheid

- Samenlevingscontract tegen eenzaamheid. Er is extra aandacht met alle partners in de samenleving om eenzaamheid te bestrijden.
- Dementie neemt toe en de samenleving zal er meer mee om moeten gaan, voor alle partners inclusief mkb zijn geschoold om hier op de juiste manier een dementie veilige samenleving te hebben, zodat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven.
- Lariks is een goed functionerend wijkteam, met een betrokken en professioneel team die alle zorg en welzijn in Leusden organiseert. Ze hebben door de financiële problemen een lastige tijd doorgemaakt. Desondanks is er hard gewerkt, is de klanttevredenheid groot en leveren ze een grote bijdrage aan het welzijn en de zorg in Leusden.
- Alle partners die te maken met jeugd kunnen elkaar steeds beter vinden, mede door het samenlevingscontract wat met alle partners is gesloten.
- In Leusden is huishoudelijke hulp beschikbaar voor inwoners die het niet meer zelfstandig kunnen en het niet kunnen bekostigen.
- Met de wet verplichte GGZ bieden we meer veiligheid rond acuut verwarde mensen en omwonenden.
- Ondernijning is op lange termijn een bedreiging voor de veiligheid in de samenleving. Samen met partners en de burgemeester is er actief beleid om ondernijning te bestrijden.

Biezenkamp

De jarenlange juridische kwesties die de ontwikkeling van de Biezenkamp vertraagden hebben we opgelost en nu kunnen we werken aan een mooie afronding.

Hamershof

Samen met ondernemers en bewoners is de Hamershof grondig vernieuwd. De gevels en bestrating zien er weer fris en levendig uit.

Woningbouw

De bouw van Valleipak, Maanwijk, Hof van Liz, Bouwdriest en Groot Agteveld is versneld opgepakt en deze wijken gaan richting een afronding. Woningbouw op oude schoollocaties, Mastenbroek2, Princenhof is in gang gezet.

Toekomstige woningbouw

In regionaal verband hebben we kunnen voorkomen dat Leusden werd aangemerkt als locatie voor grootschalige bovenregionale woningbouw. We hebben Tabaksteeg-zuid en 2 gebieden in Achterveld aangewezen als locaties waar gestaag woningbouw voor langere termijn kan plaatsvinden. In Stoutenburg kan inbreiding gaan plaatsvinden.

Bedrijven en kantoren

We hebben samengewerkt aan verbetering van bedrijvenlocaties en betere bereikbaarheid. Met name de omgeving 't Spieghel, de Plantage en Princenhof hebben een metamorfose ondergaan.

Verhoogde kwaliteit buitenruimte

Het Onderhoud van de Buitenruimte was op diverse plekken op een zeer laag niveau. Dat hebben we naar een hoger niveau teruggebracht, met bloemrijke plantvakken op grote kruispunten, entrees en andere zichtlocaties.

Covid

Diverse malen werden er landelijk maatregelen genomen die we lokaal moesten uitvoeren. We hebben steunmaatregelen uitgevoerd en ondernemers ruimte gegeven om bijvoorbeeld de terrassen uit te breiden. Door snel met partners afspraken te maken en maximale flexibiliteit te betrachten konden we de nadelen tot een minimum beperken. Graag spreken wij ons respect uit voor al die mensen die elke keer weer klaar stonden als het nodig was!

Laadpalen

We zagen de grote toename van het aantal elektrische auto's aankomen en hebben de uitbreiding van het aantal laadpalen voortvarend opgepakt.

Duurzamere sportorganisaties

We zijn er trots op dat de diverse sportorganisaties zonnepanelen op daken hebben gelegd, zijn overgeschakeld op LED-verlichting en bewust met grondstoffen omgaan.

En verder nog:

- *Het nieuw gemeentehuis is in gebruik genomen;*
- *Het gemeentelijke wagenpark is vrijwel volledig elektrisch;*
- *Langs de Hamersveldseweg-zuid is een vrij liggend fietspad aangelegd;*
- *De Hessenweg is gerenoveerd en voorzien van modern rioolstelsel;*
- *De openbare verlichting is volledig voorzien van LED-lampen;*
- *Langs de invalwegen zijn bloemen- en plantenvakken aangelegd.*

2. SPEERPUNTEN 2022 – 2026

1. ***Leusden is een duurzame, veilige en groene gemeente midden in het midden van Nederland. We bouwen voldoende, maar zijn geen overlooplocatie voor de Randstad. We versterken de groene buffer om Leusden, van de Schammer tot Den Treek***
2. ***Voor starters moet er in Leusden plaats zijn. We bevorderen de doorstroming van senioren van ruim wonen naar wonen op maat. Wie zorg nodig heeft moet in Leusden kunnen blijven wonen.***
3. ***Corona heeft gaten geslagen bij jongeren, ondernemers, ouderen, in het verenigingsleven en de cultuur. Op tal van thema's gaan we, luisterend naar de samenleving werken we aan een voortvarend herstel.***
4. ***We bieden toegankelijke, integrale, innovatieve, betaalbare zorg. Minder zorgbureaucratie. Korte wachttijden.***
5. ***De lokale ondernemers zijn een belangrijke motor van de Leusdense economie. Als gemeente geven we het voorbeeld aan eenieder, door te kiezen waar mogelijk voor het gebruik van lokale producten en diensten.***
6. ***De landbouw is de drager van ons cultuurlandschap. Deze groene waarde kan alleen bestaan indien er vitale landbouw is. Met de landbouw werken we aan een koers die toekomstbestendig en duurzaam is.***

In de gemeente Leusden is het fijn wonen, werken en recreëren. Daarbij hoort een duurzaam sociale en vitale samenleving, waarin mensen oog hebben voor elkaar. Daar ligt een gezamenlijke opdracht voor gemeente en inwoners. We zijn rijk in Leusden met alle vrijwilligers die zich belangeloos inzetten voor ons allemaal.

Leusden is een krachtige gemeente in een samenwerkende regio. De gemeente is goed digitaal bereikbaar, maar inwoners moeten ook via andere kanalen contact kunnen leggen met de gemeente. Bij het loket burgerzaken moet je gewoon binnen kunnen lopen.

Vergunningen voor evenementen voor jong en oud maken we eenvoudiger. Gemeente, politie en brandweer denken mee, en eenmaal verleende vergunning kan vaker gelden en hoeft in principe niet steeds weer te worden aangevraagd. Met elkaar blijven we bouwen aan een warme samenleving, dichtbij in de buurt en door het benutten van initiatieven in de samenleving. Wij juichen eigen initiatief voor collectieve voorzieningen toe.

3. WELZIJN

IEDEREEN DOET ERTOE

Voor ons begint welzijn midden in de samenleving: thuis, in de familie, op de peuterspeelzaal, op school, op de vereniging en op straat. We organiseren een samenleving waarin we elkaar betrekken, elkaar aanspreken op gedrag en elkaar ondersteunen in groei en ontwikkeling in alle levensfasen.

We stimuleren wijkverenigingen en andere teams van vrijwilligers die, waar nodig professioneelondersteund, werken aan een positief leefklimaat in wijk en buurt. Daarbij vergeten we het vangnet voor mensen met een smalle beurs niet. We erkennen ook de bijdrage van lokale ondernemers die veel vrijwilligersactiviteiten ondersteunen.

Met betrokken vrijwilligers en ondernemers geven we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en nieuwe statushouders volop kansen om mee te doen in Leusden.

CULTUUR

Culturele activiteiten hebben evenals o.a. sport een sterk verbindend karakter. We zijn trots op de diverse culturele activiteiten die Leusden te bieden heeft.

Onze verenigingen dragen onze cultuur en verhogen de sfeer. Het is vooral na de pandemie belangrijk ons cultureel erfgoed weer samen te kunnen beleven.

RECREATIE

Recreatie draagt in belangrijke mate bij aan het welzijn. Juist in de afgelopen jaren werd duidelijk hoe fijn het is om te kunnen recreëren in een gemeente als Leusden. Dorps en groen met een mooi buitengebied en goede voorzieningen, zoals bijv. Den Treek, fiets- en wandelroutes, het zwembad, cultuur en sportaccommodaties.

We stimuleren initiatieven die bijdragen aan recreëren in Leusden en zien ook graag ruimte voor waterrecreatie in zomer en winter. Minicampings en camperplaatsen, water-wifi-wc-plekken kunnen een goede aanvulling zijn. Het Langesteeggebied wordt een mooie groene ruimte voor natuur, landbouw en recreatie. Beweegtuinen, trimbanen, hardloop- en fietsroutes, maar ook (kinder)theater zien wij graag. Onze Oranjevereniging en muziekverenigingen verhogen de sfeer net als carnaval, concerten, festivals, bouwdoorp, avondvierdaagse enz...

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

We stimuleren het organiseren van ontmoetingen en nemen initiatieven tegen eenzaamheid, bieden kwetsbare groepen een veilige woonomgeving en vangen Leusdenaren zoveel mogelijk in Leusden op.

We kiezen voor huisarts en verpleegkundigen in de wijk, goede voorlichting en vroeg signalering. De gemeente helpt kinderen bij de gevolgen van een veranderende gezinssituatie door ziekte, scheiding of overlijden. Een procesbegeleider (ervaren ouder) helpt de gemeente bij het regelen van een totaalpakket voor ernstig gehandicapte kinderen.

MENS EN NETWERK

Ondersteuning baseren we op “eigen kracht” en “verantwoordelijkheid”. Uitgangspunt is dat inwoners zelfstandig en zelfredzaam zijn of -bij beperkingen- in eerste instantie een beroep doen op het eigen netwerk. Daarbij heeft de gemeente een aanvullende coördinerende eigen verantwoordelijkheid.

We houden rekening met identiteit of culturele achtergrond van de inwoners. Wij zoeken naar een optimale en haalbare verhouding tussen vrijwillige en professionele inzet. Wat lokaal kan, doen we lokaal. Wat regionaal effectiever en beter kan, doen we regionaal.

SAMEN ZORG MAKEN

Wij hebben oog voor de vragen van alle inwoners met of zonder beperking, van jeugd tot senioren en van de organisaties die hen vertegenwoordigen. We betrekken de samenleving bij het vormgeven van de zorg, ondersteunen burgerinitiatieven, geven ruimte voor maatschappelijk aanbesteden en geven inwoners die kwaliteit kunnen leveren de mogelijkheid om collectieve zorgvoorzieningen voor zichzelf en mede inwoners te organiseren.

We werken actief aan het versterken van de verbinding tussen formele en informele zorg. Verenigingen, organisaties en kerken, die een belangrijke rol spelen in het vervullen van zorgtaken, worden door de gemeente structureel betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van zorgbeleid.

ZORG IN WIJK EN BUURT

Ieder die dat wenst moet zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Daarom is er hulp georganiseerd in de wijk met vrijwilligers die worden ondersteund door professionals. Als het thuis niet meer lukt kan ieder dicht bij huis verzorging krijgen. Huishoudelijke zorg is mensenwerk.

We willen kleinschalige zorg in de buurt beschikbaar houden. Zorgcentra hebben met hun inlooppunten ook een buurtfunctie.

ZORGLOKET

We willen dat ieder met kleine en grote zorgvragen terecht kan bij een loket voor wonen, welzijn en zorg. Deze spin-in-het-web geeft iedere hulpvraag een duidelijk antwoord, passende hulp of een eenvoudige snelle doorverwijzing naar hulp op maat. Daarnaast blijft het nodig te werken aan een simpel toegankelijk “digitaal loket”, dat het fysieke loket ondersteunt.

EIGEN INZET HOUDT ZORG BETAALBAAR

Vrijwilligers en mantelzorgers helpen wij een handje, bijvoorbeeld op het gebied van steun, advies, respijtzorg en verzekering. De gemeente stelt samen met andere welzijnsorganisaties een actieplan op om het vrijwilligerswerk verder door te ontwikkelen.

OPENBAAR TOILET

In de winkelcentra horen openbare toiletten, hiermee vergroten we de toegankelijkheid. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en ondernemers in de winkelcentra.

BEGRAAFPLAATSEN

We hebben aandacht voor bestaande en nieuwe vormen van begraven/cremeren, zoals een natuurbegraafplaats.

STERKE ZORGKETEN

We hebben behoefte aan een sterke zorgketen waarin de vraag van de cliënt centraal staat. We verkorten de wachttijden, we vergroten de toegankelijkheid en we organiseren de juiste zorg, ook regionaal. We streven naar eerlijke tarieven. We zorgen voor intensief contact met belangengroepen en voor een werkende overlegstructuur met spelers in de zorg. We werken aan een gedeelde visie op wonen, welzijn en zorg in Leusden.

VOOR IEDEREEN VEILIG

Indien onveilige situaties ontstaan waarbij mensen worden bedreigd grijpt de gemeente in. Voor verwarde mensen zorgen we voor acute opvang, huisvesting en begeleiding. Deze zorg vergt een inspanning van de samenleving.

JEUGD EN DE TOEKOMST

Wij stimuleren goed onderwijs, de sport- en swimexperience, en realiseren jongerenwerk op locatie. Preventieve maatregelen zetten we in om het drugsgebruik en het te vroeg en te vaak gebruik van alcohol, met name bij jongeren, tegen te gaan. Wij zetten ons in voor een geïntegreerde en qua kosten doelmatige jeugdgezondheidszorg.

KRACHTIGE EN INCLUSIEVE SCHOLEN

We hechten aan de eigen identiteit van scholen en een veilige plek voor alle leerlingen. Het invullen van de identiteit is aan de ouders en leerkrachten. Ook als scholen integrale kind centra worden, waar kinderen van peuter af tot en met de basisschool terecht kunnen voor onderwijs en buitenschoolse opvang, is het aan ouders en leerkrachten om invulling te geven aan de eigen identiteit, ook wat betreft de inrichting van het gebouw en het schoolplein.

We werken volgens de afspraken aan moderne onderwijshuisvesting voor alle scholen in de gemeente. We ondersteunen passend onderwijs voor alle leerlingen. Bij uitbreiding van Tabaksteeg en Achterveld is ook aandacht voor het onderwijs.

SPORT VOOR IEDEREEN TOEGANKELIJK

Sportverenigingen/bedrijven hebben het niet makkelijk gehad. Er zijn mensen afgehaakt. We willen graag dat sport weer wordt opgepakt en stimuleren (hernieuwde) kennismakingen. Sport heeft zowel een recreatieve als opvoedkundige en preventieve waarde. Ook mensen met een kleine beurs moeten de kans krijgen om deel te nemen aan sportverenigingen.

We stimuleren in de sport het eigen initiatief van de samenleving. We juichen initiatieven die sport en zorg combineren toe en plaatsen meer sport/bewegtoestellen in de buitenruimte.

VEILIG PARKEREN BIJ SPORT EN EVENEMENTEN

Sportverenigingen zijn van groot belang voor de samenleving. Rond sportvoorzieningen moet het veilig zijn. Het parkeren bij de sporthal/Fort33 is knellend als daar evenementen zijn. We onderzoeken de kansen voor beter parkeren in samenhang met een evenemententerrein voorzien van een lichtdoorlatende overkapping van zonnepanelen. Hulpverleners moeten er altijd snel bij kunnen.

DE RUIMTE BENUTTEN

We willen naar simpele vergunningen voor sportverenigingen. Sportvelden moeten ook in de winter kunnen worden benut, bijvoorbeeld met een blaashal. We werken aan een slim accommodatiebeleid voor sportvoorzieningen. Als er kansen zijn voor het opwekken van duurzame energie in relatie met sportvelden dan grijpen we die.

SOCIALE VERBANDEN

Verenigingen, bedrijven, scholen en kerken brengen verbanden aan en geven zin en inhoud aan het dagelijks samenleven en zijn ontmoetingsplekken. Wij stimuleren de samenwerking tussen verenigingen, kerken, scholen, bedrijven enz. zodat faciliteiten voor meerdere doelen kunnen worden ingezet en het verenigingsleven bloeiend blijft.

GASTVRIJHEID

Als het verzoek komt aan Leusden om vluchtelingen op te vangen, dan zien wij die opvang als een logische daad van naastenliefde. Daarbij hanteren we de Leusdense maat. Wij zijn trots op de inzet van vrijwilligers die in Leusden aan vluchtelingen een open en veilige haven hebben geboden. We zien echter ook hun kwetsbaarheid en hebben ook oog voor gevoelens van onzekerheid en onveiligheid bij andere inwoners. Daarom is een open transparante en faciliterende houding van de gemeente van groot belang.

STEUNTJE IN DE RUG VOOR EVENEMENTEN

De afgelopen jaren hebben evenementen het moeilijk gehad. Leusden ondersteunt evenementen, die uiteindelijk weer zoveel mogelijk op eigen benen moeten staan, zoals de concerten, avondvierdaagse, jubilea van verenigingen en Carnaval. Ook nieuwe initiatieven verdienen een kans.

Omdat verenigingen belangrijk zijn voor de leefbaarheid in onze gemeente zetten wij het fonds samenlevingsinitiatieven ook in voor investeringen van verenigingen die vanuit de contributie in redelijkheid niet kunnen worden gedragen. Het compenseren van belastingdruk voor vrijwilligersorganisaties kan voor ons een onderdeel zijn van gemeentelijk subsidiebeleid.

4. RUIMTE EN VERKEER

AANTREKKELIJKE ENTREE

Wie Leusden binnenkomt moet zich thuis voelen in een groene dorpse omgeving. We hebben al bloemrijke plantvakken aangebracht rond de grote kruispunten en waar het kan planten we meer bloemen, planten en bomen aan of verfraaien onze invalswegen om dat te bevorderen.

MOOIE BUITENRUIMTE

Het onderhoud van de buitenruimte is de afgelopen jaren op een beter niveau gebracht dan de jaren daarvoor en dat beleid zetten we door. De buitenruimte is waardevol en daar besteden we aandacht aan. Na de Hamershof gaan we ook de Biezenkamp verfraaien door toevoeging van bloem- en plantvakken.

Het Maximaplein en De Vorplein zijn belangrijke centra en ontmoetingsplekken voor de wijken Zuid, Tabaksteeg en Achterveld. De flinke uitbreidingen die rond deze wijken en dorp gepland zijn geven aanleiding om verder te investeren in deze centra/ontmoetingsplekken.

LEUSDEN WANDEL- EN FIETSGEMEENTE

Leusden is niet voor niks uitgeroepen tot wandelgemeente. Dat blijft zo! Wij zijn daar trots op. Ook de recreatieve fietser ontdekt Leusden steeds meer. We zien kansen voor mountainbiken en fietsroutes in de Gelderse Vallei.

We bevorderen het gebruik van de fiets en zorgen voor sportieve uitdagingen bij wandelroutes. We zetten ons in voor veiliger fietsen, te beginnen langs de Postweg en Leusbroekerweg, en voor de realisatie van een fietssnelweg naar het centrum en hetstation van Amersfoort.

VERKEER IS LETTEN OP ELKAAR

Fatsoen en respect zijn de basis voor veilig verkeer. Smileys herinneren ons met een glimlach aan ons goede verkeersgedrag.

BEREIKBAAR LEUSDEN

We zetten ons in voor een uitstekende bereikbaarheid over de weg, met het openbaar vervoer en met doelgroepenvervoer. De fietser kan overal goed terecht, de auto is ondergeschikt op de 30km/h-wegen, maar kan goed doorstromen op de 50 km/h-wegen.

Onze aandacht is bij de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Dat is belangrijk voor de inwoners van onze gemeente, voor de regio, voor de bedrijven en de winkelcentra. De (liefst elektrische) bus hoort ook in de wijken van Leusden. We bevorderen de elektrische fiets voor woon-werkverkeer.

VEILIGE WEGEN

We plaatsen slimme verkeerslichten en verbeteren het comfort van de fietspaden/stroken waardoor het prettig fietsen is in onze gemeente.

Veilige en goed verlichte wegen en fietspaden zijn van levensbelang. We verbeteren de verkeerssituatie Torenakkerweg, Biezenkamp, Burg. De Beaufortweg en gaan voor veiliger fietsen langs de Postweg en Leusbroekerweg. We stimuleren de alertheid bij inwoners en reageren adequaat op hun signalen over onveilige wegen.

ELEKTRISCHE AUTO'S EN FIETSEN

De auto zal in de toekomst steeds vaker elektrisch aangedreven zijn. De elektrische fiets is al niet meer weg te denken. We breiden het aantal oplaadpunten uit, ook voor fietsen, maar niet ten koste van invalidenparkeerplaatsen. Daar waar het kan, maken we het mogelijk om de auto thuis op te laden. We zien een toekomst waarbij parkeerplaatsen vaker overkapt worden met zonnepanelen. De energie kan worden opgeslagen in de buurtbatterij en worden gebruikt voor opladen van auto of fiets.

PARKEREN EN AUTODELEN

In onze gemeente zijn veel mensen voor mobiliteit verder dan 5 km, op de auto aangewezen. Parkeren zal ook in de toekomst in de wijk een plek hebben, maar we zien ook perspectief in autodelen.

Winkelcentra zijn belevingscentra waar publiek wel een poosje wil verblijven.

Parkeren blijft hier gratis, blauwe zones zijn er in overleg met ondernemers en publiek. We gaan parkeerplaatsen overkappen met zonnedaken.

PARKEREN SPORTHAL BANNINGPARK FORT33

Parkeren bij de sporthal op het Banningpark is soms een knelpunt. We onderzoeken de mogelijkheden om hier parkeren en evenementen een plek te geven.

NAAR HET ZIEKENHUIS

Een deel van het medisch onderzoek kan in Leusden plaatsvinden. Mensen lossen het vervoer meestal zelf op met hulp van familie, kennissen of vrijwilligers. Wij blijven een goede OV-verbinding met ziekenhuis Meander steunen en zetten ons in voor korte aanrijtijden van de ambulance.

5. LEVEN

LEUSDEN BOUWT GESTAAG

We bouwen door in Maanwijk, Princenhof, Groot Agteveld, Mastenbroek en Hof van Liz. Het politiebureau wordt vervangen voor woningbouw, ook op de oude schoollocaties worden woningen gebouwd. Voor de jaren daarna volgen we een woningbouwprogramma waarin de komende 15 jaar zo'n 1.500 woningen worden gebouwd in Tabaksteeg-zuid (met een groene zone) en in Achterveld.

We versterken de groene buffer om Leusden, van De Schammer tot Den Treek. In Stoutenburg is ruimte voor inbreiding. We bouwen niet over het Valleikanaal. We luisteren naar de samenleving. We houden de kernen in de gemeente Leusden dorps en groen. Leusden wordt geen overloop voor het realiseren van de bouwopgave elders in de regio. We bouwen, op de vraag afgestemd, gedoseerd en gefaseerd woningbouwprojecten.

WONEN MET AANDACHT VOOR OMGEVING

We willen dat de wijk groen, kleinschalig, schoon, veilig en vertrouwd is. Bij bouwplannen kijken we niet alleen naar woningen, maar ook naar voorzieningen in de wijk; school, sport, parkeren, cultuur en zorg. We bouwen bij voorkeur binnen de bebouwde kom met aandacht voor behoud van speelruimte en groen.

WE BOUWEN KLIMAATBESTENDIG

Het klimaat verandert. Het wordt warmer en natter. Dat betekent dat Leusden klimaatbestendig moeten worden. Meer groen zorgt voor verkoeling en vangt water beter op dan steen. Zon op daken, meer groen en ruimte voor water in dorpen en wijken, een schonere lucht.

We zien een toekomst waarin we geo- en/of riothermie gebruiken voor duurzame verwarming van wijken en gebouwen. Elke nieuwe woning wordt nu al energieneutraal gebouwd en kan straks gebruik maken van warmtenetten. Deze warmtenetten breiden we uit naar bestaande wijken.

DE BESTAANDE WONINGEN GOED GEBRUIKEN

We bouwen huizen om in te wonen en stellen daarom regels op om speculatie met woningruimte tegen te gaan. Daarnaast stellen we regels op om te komen tot zelfbewoningsplicht.

BOUWEN VOOR ALLE GENERATIES

Jongeren willen zelfstandig wonen en ouderen willen langer in hun eigen huis of levensloopbestendig wonen. Omdat het aantal een- en tweepersoonshuishoudens toeneemt bevorderen we de bouw van kleine wooneenheden die voor diverse doelgroepen eenvoudig op maat zijn aan te passen.

We introduceren de premie A-koopwoning voor starters en stimuleren koopgarantwoningen om doorstroom van huur naar koop mogelijk te maken. Met de woningstichting maken we afspraken over verlagen van de huren voor mensen met een lager inkomen, maken we meer ruimte voor midden-huur met huurprijsbescherming en zetten in op een voorrangsregeling In verband met woonkernbinding.

FLEXIBILITEIT WORDT DE NORM

We luisteren naar wensen van mensen en bouwen naar de behoefte. Vrijvallende ruimte mag benut worden voor nieuwe zorg- en woonvormen. Dat betekent maatwerk voor starters, gezinnen, eenpersoonshuishoudens en senioren. We zien graag bouw en verbouw ten behoeve van meer-generatie en mantelzorg wonen. We bieden in nieuwe bouwprojecten ruimte aan innovatieve bouwvormen en aan groepswonen.

GOED GEBRUIK KANTOORPANDEN

De afgelopen jaren zijn Speelkamp en Princenhof voor een deel getransformeerd naar wonen en bedrijven zijn verhuisd naar andere bedrijvenlocaties in onze gemeente. Wij geven de omgeving daarmee ook een kwaliteitsslag. We werken aan goede bezetting van kantoren, winkels en bedrijfsruimten. Deze zijn essentieel voor de vitaliteit. We letten goed op bij transformatie van bedrijven naar wonen. Wonen en bedrijvigheid mogen elkaar niet in de weg zitten, maar mogen elkaar wel aanvullen, bijvoorbeeld door thuiswerken te combineren met kantoren als ontmoetingsruimte.

CENTRUMBELEVING

Hamershof en Biezenkamp zijn flink gerenoveerd, maar het kan altijd beter. We brengen meer bloem- en plantvakken aan in de winkelcentra. Met initiatieven uit de wijk bouwen we aan het verder vergroten van de leefbaarheid en de beleving van het Maximaplein en in de gehele omgeving van Leusden-Zuid en Tabaksteeg. In Achterveld versterken we de centrumfunctie rondom het De Vorplein waarbij we kansen zien voor recreatie.

DE KORF

De Korf is een belangrijk onderdeel van de vitale Hamershof. Cultuur, ontspanning, horeca en sport hebben hier een plek. Tegelijk constateren we dat De Korf sterk verouderd is. Wij zetten ons in voor een herontwikkeling waarin cultuur (Theater De Tuin), horeca, ontspanning en sport weer een plek krijgen en staan open voor een combinatie met wonen en/of werken, waarbij we rekening houden met de samenleving en gemaakte afspraken.

TABAKSTEEG en LANGESTEEG

Tabaksteeg-zuid wordt een woonwijk zoals we die in Leusden kennen. We gaan een woonwijk bouwen met een dorps karakter, waarbij we een groene ruimte houden tussen Leusden-zuid en de huidige wijk Tabaksteeg. We hebben oog voor groen en water, mobiliteit, scholen en de centrumfunctie van het Maximaplein.

Wij versterken het groene, natuurlijke en recreatieve karakter van het Langesteeg-gebied.

BUITENGEBIED

We willen de groene kwaliteit in al haar facetten (landbouw, natuur en recreatief gebruik), behouden en daar waar kan versterken. We geven ruimte aan het gezinsbedrijf. We stimuleren duurzame natuurvriendelijke landbouw waarmee de boer een goede boterham kan verdienen en benaderen uitbreiding en functieverandering van landbouwbedrijven positief. Bouwen in het buitengebied moet de kwaliteit van ons buitengebied versterken. We zoeken waar nodig actief mee naar een passende invulling zoals wonen en bedrijvigheid voor vrijvallende agrarische bebouwing. Nieuwe functies mogen geen bedreiging zijn voor bestaande bedrijven.

ONZE RUIMTE IS KOSTBAAR

Bodemgezondheid en biodiversiteit zijn leidende principes voor alle gebruikers van de grond, zoals woningbouwers, agrariërs, energiegebruikers en het bedrijfsleven. Daarbij zal de boer in het buitengebied een veel prominentere rol krijgen in het beheer en verfraaien van ons landschap, kwaliteit van de natuur zal toenemen en het perspectief van de boer zal verbeteren.

ENERGIE EN LANDSCHAP

We koesteren de groene ruimte en net als in het regeerakkoord geven we voorrang aan zon op dak. We willen zoveel mogelijk eerst de bestaande bebouwing benutten voor energieopwekking (woningen, bedrijfspanden, boerderijen, overheidsgebouwen en infrastructuur). Dit door bijvoorbeeld inzet van zonnepanelen op de daken en inzet van nieuwe technieken zoals geo- en riothermie voor de uitrol van wijk-warmtenetten.

We geven zelf het voorbeeld door bijvoorbeeld parkeerplaatsen te overkappen met zonnedaken en innovaties die energie besparen of opwekken met een minimum aan ruimtelijk beslag, versneld in te voeren.

6. KLIMAAT EN ENERGIE

ÉÉN AARDE

De samenleving is zich in toenemende mate bewust van het klimaatvraagstuk en verwacht ook dat de politiek maatregelen treft. Bij goed rentmeesterschap hoort het zorgvuldig omgaan met de aarde en het stoppen met gebruik van fossiele energie. We willen de economie circulair maken en de uitstoot van broeikasgassen afbouwen.

KLIMAAT EN CO2

We gaan ons leven zodanig inrichten dat de gevolgen van de mensheid op het klimaat zo veel mogelijk worden beperkt. We bevorderen combinaties van duurzaam wonen en duurzaam rijden. We stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen om de uitstoot van CO2 te beperken. De energie die we gebruiken moet duurzaam worden opgewekt.

We houden vast aan onze doelstelling van een energie neutrale huishoudens en bedrijven in Leusden maar zijn tegen zonnenvelden in onze groene ruimte. We nemen de zorgen van inwoners over windmolens bij hun huizen serieus en geven voorrang aan zon-op-dak (ook boven parkeerterreinen en langs geluidschermen). We ontzien het elektriciteitsnetwerk met warmteopslag en duurzame lokale warmtenetten. Waar warmtenetten niet kunnen stimuleren we (hybride) warmtepompen.

Wij staan open voor technologische ontwikkelingen die onze energietransitie ondersteunen en omgevingsvriendelijk kunnen worden geïmplementeerd. Net als in het regeerakkoord betrekken we voor de lange termijn en de mobiliteit ook de mogelijkheden van waterstof en kernenergie. We willen samen met Defensie het militaire complex op de Leusderheide intensiever benutten voor de klimaatopgave. Defensie gaat investeren in duurzaamheid, waarbij waterstof een belangrijke rol krijgt. We ondersteunen goede initiatieven voor gezamenlijke energieopwekking en besparing door inwoners, waarbij draagvlak en veiligheid belangrijke voorwaarden zijn. We stimuleren fossielvrij in het vervoer.

ENERGIEBEWUSTE GEMEENTE

De gemeente is blij met duurzaamheids-initiatieven in de samenleving, zoals het 0-op-de-meter maken van huizen boven de Hamershof, Eurowoningen en Alandsbeek. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid. De gemeente organiseert een energieloket dat actief informeert en waar inwoners informatie over aanpassingen van de woning en mogelijkheden van financiering kunnen vinden. Instellingen en bedrijven worden gestimuleerd om hun daken beschikbaar te stellen voor het plaatsen van zonnepanelen.

EEN WARM HUIS

Nieuwbouw is met haalbare techniek en financiën energieneutraal en zonder aardgas. De verwarming van bestaande huizen gaan we doen door te isoleren en gebruik te maken van geo- en/of riothermie bij de uitrol van warmtenetten. De gemeente werkt er met medeoverheden en financiële instellingen hard aan om te zorgen dat ook bestaande woningen in aanmerking komen voor vormen van risico-arme financiering voor verduurzamen van de bestaande woningen.

LANTAARNS DUURZAAM LATEN BRANDEN

De openbare verlichting is al voorzien van Led en dat levert een flinke besparing op. We zoeken de balans tussen veilig en zuinig. Goede straatverlichting vergroot het gevoel van veiligheid. We zoeken met nieuwe technologieën de balans om de lantaarnpalen zo zuinig mogelijk te laten branden, en alleen als het donker is.

LEUSDEN SCHOON, MET ZORG BEHEREN

De beste schoonmaakdienst zijn we zelf. Oprapen van vuil moet populairder worden dan weggoien. We zorgen voor voldoende afvalbakken in de openbare ruimte. Snoeien, maaien, harken en vegen kunnen we op veel plekken ook zelf. We brengen het onderhoud van de openbare ruimte op een hoger niveau en brengen meer sfeer aan in de vorm van bloemrijke plantvakken of worden ingezaaid met bloemrijke bijen kruidenmengsels. We houden onze groendepots.

AFVAL IS GRONDSTOF

Om echt circulair te worden moeten we duurzaam produceren, minderen, duurzaam gebruiken en hergebruiken. Bij bewust omgaan met grondstoffen hoort minder verpakkingsmateriaal. Apparaten gooi je niet zomaar weg, maar demonteer je voor hergebruik. Wij willen dat de gemeente dat gedrag stimuleert.

7. VEILIGHEID

FATSOEN: DOEN!

We zijn samen verantwoordelijk voor een positief leefklimaat. Kinderen kunnen veilig buitenspelen, ouderen durven 's avonds naar buiten te gaan. Geweld is onacceptabel. We verwachten van iedereen respect voor politie en hulpverleners. We willen dat er meer boa-capaciteit komt die dienstbaar aan de burgers wordt ingezet.

WE LETTEN OP ELKAAR

We zijn als inwoners van Leusden alert op afwijkend gedrag en ondernemen indien nodig actie. We zoeken via Burgernet met de politie mee. Wij bevorderen de communicatie in de wijk via buurtapps en de verbinding met gemeente, politie, boa en jeugdwerk. We blijven inzetten op communicatie over inbraakpreventie. De politie krijgt een politiebureau in de te renoveren brandweerkazerne, wijkagenten zijn zoveel mogelijk zichtbaar in dorp en wijk.

WE STELLEN DUIDELIJKE REGELS

We doen een appèl op de alertheid en het proactief optreden van ouders, samenleving, ondernemers en verenigingen in het aanspreken en aanpakken van ongeoorloofd gedrag. We pakken overtreders duidelijk en consequent aan om herhaling te voorkomen. We gaan in Leusden verslaving, zoals drugs, lachgas en gokken, actief tegen. We willen geen coffeeshops. Wie vernielt betaalt, als kinderen vernielen betalen de ouders.

AED IN DE WIJKEN

We steunen het initiatief om in iedere wijk van Leusden en in het buitengebied een openbare AED geplaatst te krijgen, met daarbij een opleiding voor vrijwilligers door EHBO Leusden om de AED te kunnen gebruiken in geval van een hartstilstand.

8. ECONOMIE

ONDERNEMERS BRENGEN GROEI

De bedrijvigheid heeft een sterke impuls gekregen en we blijven oog houden voor bedrijvigheid/werkgelegenheid. Dat kan als eerste door intensiever gebruik, gecombineerd gebruik of transformatie van bedrijventerreinen.

Wij zetten ons in voor een sterke eerlijke duurzame Leusdense economie. De gemeente kiest actief voor 'fair trade', circulaire en gebruik van lokale producten en diensten. Wij bevorderen datieder volwaardig mee kan doen in onze economie. Een eerlijk inkomen voor iedereen is ons streven.

WE HOUDEN HET SIMPEL

Ondernemers vinden bij de gemeente een lage drempel. Bij complexe(re) zaken werken wij met één aanspreekpunt binnen de gemeente. Wij staan positief tegenover lokale producten en diensten. We willen een simpel toegankelijk digitaal ondernemersloket (aanvraag vergunningen). De gemeente stelt gemeentelijke informatie beschikbaar met behulp van open data.

WINKELCENTRA (zie ook "centrumbeleving")

De winkelcentra hebben een economische en sociale functie en verhogen de kwaliteit in Leusden. De economie verandert heel snel door internet, er wordt veel creativiteit van winkeliers gevraagd.

Ondernemers zorgen voor de levendigheid van de centra door het organiseren van activiteiten en evenementen. Samen verhogen we de kwalitatieve beleving van de winkelcentra. Verspreide detailhandel tast de winkelcentra aan, daarom concentreren we detailhandel in de winkelcentra.

CO-CREATIE

De gemeente onderhoudt nauwe contacten met ondernemers en werkgroepen. Nieuwe ontwikkelingen geven we vorm in gezamenlijke werkgroepen van gemeente en bedrijfsleven.

ONDERNEMERS MAKEN WERK VAN LEUSDEN

Ondernemers spelen een cruciale rol bij het bieden van werkgelegenheid in Leusden. Ten aanzien van praktijkopleidingen voor jongeren en het werken naar vermogen staat de gemeente open in contact met ondernemers. Wij spannen ons in voor een werkplek voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ondernemers in Leusden zijn maatschappelijk verbonden (matches, sponsors). Wij houden in ons aanbestedingsbeleid rekening met de meerwaarde voor de Leusdense samenleving en laten lokale bedrijven zo maximaal mogelijk voor aanbestedingen in aanmerking komen.

Graag luisteren we naar de wensen van en onderhouden we contact met de Leusdense ondernemersorganisaties, zoals bij de inrichting van een ondernemersloket bij de gemeente of het benutten van ruimte voor bedrijven.

WERKGELEGENHEID

Wij werken aan een effectief re-integratiebeleid en stimuleren dat inwoners met een gemeentelijke uitkering financieel zelfredzaam worden. Wij bieden elke inwoner met een gemeentelijke uitkering, die daartoe in staat is, de kans op een actieve bijdrage aan de maatschappij.

Wij steunen inwoners die structureel van een gemeentelijke uitkering gebruik moeten maken (bijvoorbeeld beschut werk). Wij houden rekening met individuele omstandigheden zoals de zorg voor kinderen door alleenstaande ouders of mantelzorgers.

DUURZAME BEDRIJVEN

We stimuleren het bedrijfsleven om versneld te verduurzamen en benutten de kansen die de provinciale en nationale overheid biedt om bedrijventerreinen te helpen verduurzamen.

9. BESTUUR

KRACHTIG LEUSDEN IN EEN SAMENWERKENDE REGIO

Leusden blijft een zelfstandige gemeente. Wij werken vanuit de autonomie, de kwaliteiten en eigenheid van Leusden mee aan een sterke regio, in diverse samenwerkingsverbanden. We willen de politieke controle op de samenwerkingsverbanden vergroten.

DIENSTBAAR BESTUUR

De overheid is er voor de burger, niet andersom. Als er klachten of bezwaren zijn moet de gemeente op tijd en transparant reageren.

TRANSPARANT BESTUUR

Onze kracht is de Leusdense identiteit, daarom willen we over onze eigen zaken beslissen. Betrokkenheid bij inwoners betekent dat de gemeente dichtbij en zichtbaar moet blijven. Wij staan een bestuurs- en organisatiestijl voor, die zich kenmerkt door een open houding, transparantie van beleid en interactie met alle groepen in onze samenleving. Wij willen overbodige en onnodig lastige regelgeving schrappen of slimmer maken.

GEMEENTEHUIS = HUIS VAN LEUSDEN

In het gemeentehuis zien we een bundeling van maatschappelijke organisaties in een vitaal centrum.

FYSIEK EN DIGITAAL

Om goed bereikbaar te zijn volstaat het niet meer om enkel bereikbaar te zijn in Huis van Leusden of via internet. Thuiswerken zal onderdeel blijven van ons werk. Vaker dan in het verleden zal er digitaal worden overlegd/vergaderd. De gemeente is voorbereid op deze werkwijze en zal voor inwoners, bedrijven en werknemers op deze wijze bereikbaar zijn.

SOLIDE FINANCIËN

Wij willen een gezond financieel beleid en daarom een sluitende meerjarenbegroting waar we niet steeds de reserves voor moeten aanspreken. Wij stellen het belang van kwetsbare groepen (minima en inwoners met een beperking) en kwetsbare waarden (veiligheid, milieu, natuur) daarin voorop en zijn terughoudend met lastenverzwaringen.

10. UITGANGSPUNTEN VAN HET CDA

Rentmeesterschap

Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

We hebben de natuur en de cultuur geërfd van onze (voor)ouders en te leen van de mensen die na ons komen. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd, ook op financieel gebied. Beheren en beheersen zijn niet voldoende. Om een betere samenleving achter te laten zijn creativiteit en innovatie nodig.

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, moskeeën, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving.

De overheid geeft al die mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar ze goed in zijn. En de burger geeft de overheid het vertrouwen om te doen wat zij moet doen. Vertrouwen is dus belangrijk. Niet alles hoeft volgens regels en wetten te gebeuren. Mensen en bedrijven weten vaak zelf heel goed hoe dingen geregeld moeten worden

Publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid.

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn. En, de overheid moet zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn.

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

Er moet betrokkenheid zijn tussen generaties en tussen arm en rijk. We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar te leven. De overheid zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen is er gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. De persoonlijke factor mag daarbij niet uit het oog worden verloren. Het CDA vindt onderlinge verbondenheid tussen mensen belangrijk.

Herken jij jezelf ook in deze uitgangspunten? Word lid!

Klik hier: [Word lid!](#)

11. KIESLIJST

De kieslijst voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022-2026 is een mooie mix van nieuw en ervaren, gespreid over de kernen, deskundig en betrokken.

1. Wim Vos (lijsttrekker)
2. Bas van Os
3. Wim van Ginkel
4. Henriette van Ruitenbeek
5. Tom Kuipers
6. Marjon Duurland-Ruitenbeek
7. Koos Egtberts
8. Gerbrand Boersen
9. Evelien Blom
10. Kees Tolboom
11. Gerrit Tijmensen
12. Jaap Ketel
13. Bob Sloot
14. Renko Campen
15. Barto Piersma

✉ cdaleusden@gmail.com
🌐 www.cda.nl/leusden
🐦 @CDALeusden
📷 cda_leusden
📘 @CDA Leusden Achterveld Stoutenburg

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026